

Cerarjev krog pri drugem tiru zavajal? Bruselj ni zahteval, da je zraven Madžarska.

[SIOL.NET](#); Avtor: [Luka Mlakar](#); 25. 9. 2018;

Predstavniki vlade Mira Cerarja, odgovorni za projekt drugi tir, so poudarjali, da drugega tira brez Madžarske ni mogoče zgraditi. Na fotografiji nekdanji infrastrukturni minister Peter Gašperšič in nekdanji državni sekretar na omenjenem ministrstvu Jure Leben. Foto: STA

Saga o sodelovanju Madžarske pri gradnji drugega tira železniške proge med Koprom in Divačo dobiva nove razsežnosti. Naši viri iz Bruslja postavljajo na laž nekdanje predstavnike Cerarjeve vlade in podjetja 2TDK, ki so poudarjali, da je pridobitev 109 milijonov evrov evropskih sredstev pogojena z udeležbo Madžarske pri drugem tiru. To ni res, saj po naših informacijah Evropska komisija nikoli ni zahtevala, da drugi tir kot strateška partnerica financira zaledna država.

Novoizvoljena ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek** je prejšnji teden v intervjuju za javno televizijo dejala, da bo drugi tir železniške proge med Koprom in Divačo "zgrajen brez Madžarov". Ob navedbah, da utegne Slovenija drugi tir zgraditi brez Madžarske, se je pojavilo vprašanje, kaj se bo zgodilo s 109 milijoni evropskih sredstev, ki jih je država za projekt dobila od Evropske komisije.

Predstavniki vlade **Mira Cerarja** in projektne podjetja 2TDK, ki bo gradilo drugi tir, so namreč vseskozi poudarjali, da so prav zaradi Madžarske iz Bruslja pridobili znatna finančna sredstva in da drugega tira brez naše vzhodne sosede skoraj ni mogoče zgraditi.

Komisija ni nikoli zahtevala, da Madžarska sodeluje pri drugem tiru

Po naših neuradnih informacijah tovrstne trditve ne držijo, saj Evropska komisija omenjenih nepovratnih finančnih sredstev za drugi tir nikoli ni pogojevala s sodelovanjem Madžarske pri projektu. Po navedbah predstavnika komisije, ki želi ostati neimenovan, v Bruslju prav tako niso nikoli zahtevali, da mora pri projektu kot strateški partner sodelovati katera od zalednih držav.

Če se Madžarska umakne iz projekta drugi tir, Sloveniji po naših informacijah ne bo treba vračati evropskih sredstev.

Finančna sredstva v višini 109 milijonov evrov so bila Sloveniji tako podeljena ne glede na to, ali bo nova vlada, ki bo po napovedih nadaljevala pogovore z Madžarsko in drugimi zalednimi državami, na koncu sklenila dogovor.

Če bi se v sklopu pogovorov Madžarska umaknila, lahko 200 milijonov evrov za projekt zagotovi bodisi Slovenija bodisi drug javni ali zasebni partner. Edina zahteva, ki so jo po naših informacijah postavili v Bruslju, je, da morajo pristojni finančno konstrukcijo projekta končati najmanj leto dni po podpisu sporazuma za črpanje omenjenih sredstev, torej najkasneje do konca maja prihodnje leto.

Kdor je trdil, da je vključitev Madžarske nujna, je zavajal javnost in državljane

Da so bila Sloveniji finančna sredstva za projekt drugi tir očitno dodeljena ne glede na to, ali bo Madžarska na koncu dejansko sodelovala pri projektu ali ne, je za naš spletni medij že prejšnji teden pojasnil ekonomist **Mojmir Mrak**.

"Glede na izjave evropske komisarke (**Violete Bulc**, op. a.) je ta denar Sloveniji zdaj že zagotovljen. Že pred podpisom pogodbe smo sicer nekateri trditve, da je naša kandidatura za omenjena evropska sredstva pogojena s sodelovanjem Madžarske, postavljali pod vprašaj," je pojasnil Mrak.

Če kandidatura Slovenije za evropska sredstva nikoli ni bila pogojevana s sodelovanjem Madžarske, so predstavniki Cerarjeve vlade javnost zavajali, je dejal ekonomist Mojmir Mrak. Foto: STA

Če kandidatura Slovenije za omenjena sredstva nikoli ni bila pogojevana s sodelovanjem Madžarske, so predstavniki Cerarjeve vlade slovensko javnost s svojimi izjavami zavajali, je dodal Mrak. Z njim se

strinja ekonomist **Jože P. Damijan**, ki opozarja, da v razpisnih pogojih ni bilo zahteve, da je za kandidiranje za evropska sredstva potrebno sofinanciranje sosednjih držav.

Treba je bilo zgolj dokazati, da ima projekt regionalni vpliv, poudarja Damjan: "Naši predstavniki so tako zavajali javnost, da je potrebna vključitev Madžarske v finančno konstrukcijo. Evropskih sredstev nismo dobili zaradi vključitve Madžarske, pač pa zato, ker je projekt regionalno zelo pomemben."

Kaj so nam o Madžarski govorili Dragonja, Leben in Cerar?

In kdo so vodilni predstavniki Cerarjeve vlade, ki so javnost prepričevali, da brez Madžarske drugega tira ne bo? Nekdanji generalni direktor družbe 2TDK **Metod Dragonja**, ki si kruh po novem služi kot državni sekretar na finančne ministrstvu, je januarja letos izjavil, da kapitalskega vložka Madžarske pri projektu ni več mogoče izločiti.

Če bi se vzhodna sosedja umaknila, to po njegovih besedah ne bi pomenilo le, da mora Slovenija zagotoviti dodatnih 200 milijonov evrov za projekt, ampak bi moral 2DTK vrniti 109 milijonov evrov evropskih sredstev.

Nekdanji generalni direktor 2TDK Metod Dragonja je izjavil, da bi Slovenija v primeru umika Madžarske morala vrniti 109 milijonov evrov evropskih sredstev. Foto: Bor Slana

Maja lani je sicer Dragonja kot svetovalec 2TDK v pogovoru za Delo izjavil, da bi Slovenija drugi tir lahko uresničila in izpeljala brez Madžarske, če bi za to namenila 200 milijonov evrov proračunskih sredstev, ki bi pokrili kapitalski vložek Madžarske. Štiri mesece pozneje je takratni državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo **Jure Leben** v pogovoru za Mladino dejal, da bi Slovenija brez sodelovanja Madžarske prejela manj evropskih sredstev.

"Če Madžarska pri projektu ne bi sodelovala, bi bile naše vloge pri evropskih institucijah slabše ocenjene, s čimer bi recimo od EU dobili manj denarja. Koliko manj, ne morem špekulirati," je izjavil nekdanji vodja projekta drugi tir, danes pa novoizvoljeni okoljski minister v vladi **Marjana Šarca**.

Nekdanji državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo Jure Leben je poudaril, da bi Slovenija brez Madžarske za drugi tir dobila manj evropskih sredstev. Foto: STA

Lebna, ki se je januarja letos sestal z madžarsko delegacijo, je Cerarjeva vlada februarja nato imenovala za vodjo pogajalske skupine, ki se bo z Madžari pogajala o sodelovanju pri drugem tiru. Premier Cerar je pred tem pojasnil, da finančna injekcija Madžarske predstavlja najmanjše breme za proračun.

"V takšno finančno konstrukcijo smo šli zato, ker je to najmanjša možna obremenitev davkoplačevalcev," je poudaril Cerar. Kljub pomislekom in zadržkom javnosti je nekdanji premier marca izjavil, da pri drugem tiru še vedno verjame v strateško partnerstvo z Madžarsko.

Nekdanji predsednik vlade Miro Cerar je menil, da kapitalski vložek Madžarske za slovenske davkoplačevalce predstavlja najmanjše breme. Foto: Reuters

Pogajanja z vzhodno sosedo so nato zaradi parlamentarnih volitev v Sloveniji in na Madžarskem zastala. V začetku avgusta je odhajajoči državni sekretar Leben izjavil, da bo Slovenija ob umiku zaledne države za drugi tir iz proračuna namenila dodatnih 200, skupaj torej 400 milijonov evrov.

SMC: Nikoli nismo trdili, da Slovenija drugega tira ne bi zmogla zgraditi sama

V stranki SMC so po objavi članka sporočili, da je največ zanimanja za drugi tir izkazala Madžarska "(ki pa ni edina država, ki je izkazala interes za udeležbo pri gradnji tega objekta), zato je bilo partnerstvo s to sosednjo državo pomemben element vlog na različnih evropskih razpisih".

Kot še dodajajo, je bil projekt zaradi soudeležbe Madžarske pri financiranju drugega tira na evropskih razpisih ocenjen bolje, kot bi bil, če bi njegovo gradnjo financirala zgolj Slovenija. "Gospod Leben ni trdil, da projekt drugega tira brez udeležbe Madžarske (ali, če hočete, kake druge evropske države) na evropskih razpisih ne bi bil uspešen, zagotovo pa bi bila dodeljena sredstva Unije nižja od zdajšnjih skupno 234 milijonov evrov. Da bo razumljiveje: prvih 109 milijonov pridobljenih evropskih sredstev sploh ne bi bilo mogoče dobiti, če pri projektu ne bi bilo sodelovanja z drugo članico Evropske unije. Drugi tir je za Slovenijo nujen, a finančno zelo zahteven projekt. Da ga Slovenija ne bi zmogla zgraditi sama, nismo v SMC nikoli trdili," so še zapisali.

[Na Siol.net smo že poročali](#), da bi Madžarska v zameno za finančni vložek 200 milijonov evrov v podjetju 2TDK v upravljanje za 99 let dobila zemljišče ob krožišču na Serminu. Gre za pet hektarjev veliko zemljišče, ki leži zunaj Luke Koper, a je zajeto v prostorski načrt luke. Madžari naj bi po nekaterih informacijah tam hoteli graditi logistični terminal. [Prav tako smo na Siol.net poročali](#), da naj bi Madžari v zameno za 200 milijonov evrov preigravali možnost vstopa v Luko Koper, sorazmerni delež madžarskega prevoznika Gysev pri tovornih prevozih med Koprom in Madžarsko, gradbene posle za madžarska gradbena podjetja ter okrepitev poslovnih povezav med Koprom in logističnim centrom, ki naj bi ga gradili pri Blatnem jezeru.

Damijan: Bruslju so najprej prodajali zgodbo z Madžarsko, iz tega se nato niso izvlekli

Na vprašanje, zakaj je prejšnja vlada v javnosti zagovarjala sodelovanje z Madžarsko, Jože P. Damijan odgovarja, da so člani Cerarjeve vlade hoteli upravičiti model gradnje drugega tira prek projektnega podjetja 2TDK, ne tako, kot se sicer gradijo vsi preostali odseki na železniški infrastrukturi, kjer je investitor direkcija za infrastrukturo.

"Model projektnega podjetja je bil uporabljen, ker so najprej hoteli pridobiti zasebnega partnerja. Ko to ni uspelo, so se zapletli z Madžarsko, iz česar pa se nato niso hoteli ali mogli izvleči. Tudi zato, ker so v Bruslju ves čas prodajali zgodbo o sofinanciranju sosednje države, nato pa niso hoteli priznati, da to ekonomsko ni smiselno in da je praktično neizvedljivo," meni ekonomist.

Ekonomist Jože P.

Damijan pričakuje, da bo Slovenija drugi tir železniške proge med Divačo in Koprom na koncu zgradila sama, torej brez zalednih držav. Foto: STA

Po njegovih besedah je madžarsko sofinanciranje neke vrste posojilo, za katero bi Madžarski v naslednjih 40 letih plačevali letni donos 4,5 odstotne točke: "Če bi v ta namen izdali državne obveznice za 30 let po obrestni meri dveh odstotkov, bi samo za plačilo obresti plačali 255 milijonov evrov manj, kot bi plačali za obresti Madžarski. Madžarska bi torej v tem projektu dobila super darilo v vrednosti 225 milijonov evrov, kar je z vidika javnih financ kriminal, nekaj desetkrat večji od provizij pri nakupu oklepnikov patria."

Na vprašanje, ali pričakuje, da bomo projekt drugega tira železniške povezave med Koprom in Divačo na koncu zgradili sami, torej brez zalednih držav, Damjan odgovarja pritrdilno: "To je ekonomsko najbolj smiselno, pa tudi v praksi edino izvedljivo."

S prošnjo za pojasnila smo se obrnili tudi na ministrstvo za finance, kjer je po novem zaposlen Metod Dragonja. Odgovore bomo objavili, ko jih prejmemo.